

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Факультет музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії ХДАК

Василь ШЕЙКО

_____ (підпис)

ПРОГРАМА

ТВОРЧОГО КОНКУРСУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА
для вступників на основі повної загальної середньої освіти та спеціалізованої професійної музичної освіти, здобутої як в національних спеціалізованих закладах освіти (музичних середніх спеціалізованих школах-інтернатах та обдарованих дітей) так і в закладах спеціалізованої професійної освіти (музичних училищах, училищах культури, мистецтв), де після виконання освітньої програми випускникам присуджується освітня кваліфікація молодшого спеціаліста

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 025 «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
Освітня програма «ХОРОВЕ ДИРИГУВАННЯ»

Розглянуто і затверджено
на засіданні Ради факультету
музичного мистецтва
протокол № ____
від _____ 2022 р.

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва.

До складання вступних випробувань допускаються особи, які мають документ про підготовку відповідно до спеціальності 025 «Музичне мистецтво» за програмами закладів вищої освіти I та II рівня акредитації, а також особи, які мають документ про повну загальну середню освіту і спеціалізовану професійну музичну освіту (здобуту в коледжах, училищах або у спеціалізованих музичних школах-інтернатах), відповідно до програм вищих музичних навчальних закладів I-II рівня акредитації. **Ці вимоги відповідають Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 Музичне мистецтво (с. 13 Пояснювальної записки), затвердженого Наказом МОН від 24 травня 2019 р. № 727.**

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- технології виконання хорових творів засобами мануальної техніки;
- основних етапів еволюції хорового виконавства;
- жанрово-стильових особливостей національних та зарубіжних композиторських шкіл та художніх напрямків;
- музичної форми та специфіки виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- основ теорії та історії музики, гармонії, поліфонії та хорознавства.

Уміння:

- розкрити ідейно-художній зміст і стилістичні особливості хорових творів;
- грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- орієнтуватися в питаннях історії хорового виконавства;
- робити загальний та музично-теоретичний аналіз хорової партитури;
- виявляти специфічні особливості музичної форми виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- грамотно визначати на слух, будувати та співати від звуку інтервали, акорди та гами.

Наявність навичок:

- м'язово-рухової мобільності;
- темпо-метро-ритмічного контролю;
- штрихової техніки;
- динамічної процесуальності;
- володіння власними емоціями;
- володіння технічними прийомами хорового співу;
- професійної гри на фортепіано;
- читання нотного тексту;

– визначення та побудови інтервалів, акордів та гам.

На період воєнного стану творчий конкурс проводиться в дистанційному режимі і складається з двох елементів:

– **«Виконавська майстерність»** - оцінка виконавської майстерності абітурієнта за відеозаписом виступу з виконавською програмою, який абітурієнт завчасно надсилає до приймальної комісії на електронну адресу pri-kom@ic.ac.kharkov.ua;

– **«Основи теорії та історії музичного мистецтва»** - оцінка знань абітурієнта в режимі он-лайн в реальному часі (теоретичний елемент). Термін проведення (а також термін проведення консультації) буде розміщено додатково на сайті академії (в розділі «Розклад вступних іспитів»).

Перший елемент творчого конкурсу – **«Виконавська майстерність»** – передбачає:

– диригування двох контрастних за темпом та характером хорових творів (один твір а саррелла та один із супроводом);

– виконання одного вокального твору (народна або авторська пісня, романс, арія тощо);

– виконання на фортепіано 1 твору класичного або сучасного репертуару (поліфонія, велика форма та п'єса або етюд).

Вимоги до відеозапису виконавської програми. Відеозапис виступу з виконавською програмою, який абітурієнт завчасно надсилає до приймальної комісії перед початком творчого конкурсу, має бути зроблений без монтажу та спеціальних ефектів, а також якісним за звуковими й візуальними параметрами; в кадр має бути вміщений виконавець повністю в анфас; програма записується одним файлом; відео має бути підписано ім'ям та прізвищем виконавця, рік, програма, що виконується.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

Для диригування

1. Бортнянський Д. «Достойно есть», «Хоровий концерт № 3, ч. 1», «Херувимська № 7»
2. Гайденко А. «Щедрий вечір»
3. Данькевич К. «Чорний крук» з опери «Богдан Хмельницький»
4. Козак Є. «Думи мої»
5. Калінніков В. «Зима», «Проходить лето»
6. Кошиць О. «На вулиці скрипка грає», фрагмент з Літургії
7. Леонтович М. «Щедрик», «Дударик», «Пряля», «Мала мати...»

8. Лисенко М. «А вже весна» з опери «Зима і весна», «Засвистали козаченьки» з опери «Тарас Бульба», «Україно, світку ти наш», «Молитва за Україну»
9. Майборода Г. «Пролісок»
10. Моцарт В. А. «Літній вечір»
11. Рахманінов С. «Тебе поем», «Шість хорів» для жіночого хору
12. Ревуцький Л. «Ой, чого ти почорніло»
13. Свиридов Г. «Табун»
14. Січинський Д. «Дніпро реве»
15. Станкович Є. «Заключне купало»
16. Стеценко К. «Прометей», «Сон», «Чуєш, брате мій», «Рано вранці новобранці», «Благослови, душе моя, Господа»
17. Форе Г. « Libera me з «Реквієму»
18. Чайковський П. «Соловушко», «Ночевала тучка»
19. Чесноков П. «Да исправится молитва моя», «Ангел вопияше»
20. Шамо І. «Зима», «Осень»
21. Шебалін В. «Утес», «Зимняя дорога»
22. Яковчук О. «Веснянка»

Для фортепіано

23. Кабалевський Д. Прелюдія (до мінор), соч. 38
24. Бах І. Двоголосна інвенція (ля - мінор), триголосна інвенція (до - мінор)
25. Бетховен Л. Варіації (соль - мінор)
26. Колесса Ф. «Фантастичний прелюд»
27. Лисенко М. «Елегія»
28. Скорик С. «Народний танець»
29. Чайковський П. «Квітень» (з циклу «Пори року»)
30. Чимароза Д. Соната (сі - бемоль мажор)
31. Моцарт В. А. Сонати

Другий елемент творчого конкурсу – **«Основи теорії та історії музичного мистецтва»** – другий елемент творчого конкурсу, передбачає перевірку в режимі он-лайн в реальному часі загальнокультурного та музично-теоретичного рівня підготовки абітурієнтів в межах програм вищих навчальних музичних закладів I-II рівнів акредитації, а саме:

- знання особливостей стилю і творчого доробку композиторів, твори яких виконував абітурієнт під час першого етапу;
- вміння проаналізувати основні особливості виконаних творів (емоційно–образний зміст, форма);
- уміння проаналізувати музично-теоретичні, вокально-хорові та виконавські тембро-фактурні особливості, текстовий та музичний зміст запропонованих творів;
- знання концертного репертуару зі своєї спеціальності та його

класифікації за жанрами (поліфонічні твори, твори великої форми, обробки народних мелодій);

- знання загальновідомої методичної літератури;
- орієнтації в партитурі музичного твору;
- знання відомих диригентів та хорів;
- знання основних елементів диригентської техніки;
- знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи);
- знання теорії музики та сольфеджіо.

Другий елемент творчого конкурсу буде проведений в он-лайн режимі в реальному часі. Термін його проведення (а також термін проведення консультації) буде розміщено додатково на сайті академії (в розділі «Розклад вступних іспитів»).

№	Основні завдання першого елемента творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Диригування двох контрастних за темпом та характером хорових творів (один твір <i>a cappella</i> та один із супроводом)	1-40
2.	Виконання одного вокального твору (народна або авторська пісня, романс, арія тощо)	1-30
3.	Виконання на фортепіано 1 твору класичного або сучасного репертуару (поліфонія, велика форма та п'єса або етюд)	1-30
Максимальна кількість балів		100

Для складання другого елемента творчого конкурсу абітурієнт повинен мати технічні засоби, необхідні для участі в ньому в режимі он-лайн в реальному часі. Посилання та коди доступу до участі у конкурсі абітурієнт отримує заздалегідь на електронну адресу, вказану при надсиланні відеозапису виступу.

Загальна (за двома елементами творчого конкурсу) оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів).

Структура оцінки

за проходження першого елемента творчого конкурсу
«Виконавська майстерність»

Структура оцінки

за проходження другого елемента творчого конкурсу
«Основи теорії та історії музичного мистецтва»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другого елементу творчого конкурсу	Кількість балів
1.	Знання теорії музики та сольфеджіо, вміння виконувати практичні завдання (визначення на слух, побудова та спів інтервалів, акордів тощо)	1-15
2.	Знання особливостей стилю і творчого доробку композиторів, твори яких виконував абітурієнт під час першої сесії	1-15
3.	Знання специфіки диригентсько-хорової діяльності (орієнтація в партитурі музичного твору, знання основних елементів диригентської техніки тощо)	1-15
4.	Вміння проаналізувати музично-теоретичні (жанрово-стильову специфіку, емоційно-образний зміст, форму) та виконавські (вокально-хорові, темброво-фактурні особливості виконаних творів	1-15
5.	Знання концертного репертуару відомих диригентів і хорів та його класифікації за жанрами (поліфонічні твори, твори великої форми, обробки народних мелодій)	1-15
6.	Знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи)	1-10
7.	Знання музичної літератури і творчості композиторів, загальновідомої методичної літератури та періодичних видань в галузі музичного мистецтва в обсязі курсів вищих закладів освіти I-II рівня акредитації	1-15
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу **менше 124 балів**, до участі в конкурсі щодо зарахування для здобуття освіти не допускаються.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АБІТУРІЄНТІВ,
ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2022 РОЦІ
на спеціальність «Музичне мистецтво»**

Рівні оцінки	Критерії оцінювання
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Не володіє диригентськими навичками та знаннями з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Має серйозні вади голосового апарату. Відсутні музичні здібності.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Володіє грою на інструменті на елементарному (початковому) рівні. Майже не володіє

	диригентськими навичками, знаннями з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», голосовим апаратом. Відсутні музичні здібності.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання творчого конкурсу. Володіє диригентськими навичками на початковому рівні. Має фрагментарні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Майже відсутні музичні та вокальні здібності.
2. Середній 124 – 149 балів	Абітурієнт виконав (відповів) деякі завдання творчого конкурсу, але продемонстрував рівень диригування та володіння голосовим апаратом на дуже низькому рівні. Програма, що була виконана на інструменті, не відповідає вимогам. Абітурієнт виявив дуже слабкі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня.
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, але продемонстрував рівень диригування та володіння голосовим апаратом на низькому рівні. Програма, що була виконана на інструменті, майже не відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував слабкі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень.
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, але продемонстрував рівень диригування та володіння голосовим апаратом на низькому рівні. Програма, що була виконана на інструменті, лише частково відповідає вимогам. Абітурієнт продемонстрував невпевнені знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про його недостатній загально-культурний рівень.
3. Достатній 150 – 175 балів	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, але програми, що були виконані на інструменті та з диригування, не в повній мірі відповідають приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий диригентський та голосовий апарат, але не в повному обсязі продемонстрував наявність необхідних навичок виконання. Абітурієнт виявляє в цілому достатні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».
	Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, але програми, що були виконані на інструменті або з диригування, не в повній мірі відповідають приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий диригентський та голосовий апарат, виявляє добрі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».

	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання творчого конкурсу, програми, що були виконані на інструменті та з диригування, відповідають приймальним вимогам. Абітурієнт має достатньо розвинутий диригентський та голосовий апарат, володіє навичками цілісного комплексного аналізу матеріалу, здатний систематизувати та узагальнювати набуті знання, може самостійно виправляти допущені помилки, демонструє основні практичні навички та добрі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».</p>
<p>4. Високий 176 – 200 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) усі завдання творчого конкурсу. Програми, що були виконані на інструменті та з диригування, повністю відповідають вимогам. Абітурієнт має високорозвинений диригентський та голосовий апарат, проте виявляє деякі огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образу. На достатньо високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.</p> <p>Абітурієнт на високому рівні виконав (відповів) усі завдання творчого конкурсу. Програми, що були виконані на інструменті та з диригування, повністю відповідають вимогам. Абітурієнт має високорозвинений диригентський та голосовий апарат, проте виявляє дрібні огріхи у відчутті форми, відтворенні художнього образ. На високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.</p> <p>Абітурієнт бездоганно виконав (відповів) усі завдання творчого конкурсу. Програми, що були виконані на інструменті та з диригування, повністю відповідають вимогам і виконані на дуже високому художньому рівні. Абітурієнт має високорозвинений диригентський та голосовий апарат. На дуже високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.</p>

ЛІТЕРАТУРА

1. Барська З. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2017. 80 с.
2. Берегова О. Музика ХХ – ХХІ століть. Східна Європа та українське зарубіжжя.

- Частина перша : підручник для вищих мистецьких навч. закладів України III – IV рівнів акредитації. К. : НМАУ імені П.І. Чайковського, 2012. 294 с.
3. Бодак Я. Історія західноєвропейської музики від найдавніших часів до XVII століття: навчальний посібник / редакційна колегія : Я.Кеньо, З.Лельо, Б.Пиц. Дрогобич: Коло, 2017. 280 с.
 4. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики XX століття : навч. посіб. К. : Освіта, 2008.
 5. Грінченко М.О. Історія української музики : дослідження. К. : 1992. 278 с.
 6. Дмитревский Г. Хороведение и управление хором. М. : Лань, 2008. 112 с.
 7. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є.Семенов. Ч.1. Арс-антика, Арс-нова, Гуманізм. Ренесанс. Одеса: «Будівельник», 2003. 188 с.
 8. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є.Семенов. Ч.2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса: «Будівельник», 2004. 240 с.
 9. Єржемський О. Психологія диригента. К. : Муз. Україна, 1991. 103 с.
 10. Зарубіжна музична культура ХУІІ – ХХ ст.: тематичний збірник наукових праць / Гол.редактор М.Черкашина. К.: «Компас», 1991. 160 с.
 11. Іванова І.Л., Куколь Г.В., Черкашина М.Р. Історія опери : навч. посіб. К. : Музична Україна, 1998. 247 с.
 12. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004.
 13. Кияновська Л. Українська музична культура. 2-е вид. Тернопіль, 2000. 316 с.
 14. Кияновська Л.О. Стильова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. Тернопіль : Астон. 2000. 340 с.
 15. Коломоєць О. М. Хорознавство. Київ : Либідь, 2001. 167 с.
 16. Композитори: Енциклопедичне видання / пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 2010. 432 с.
 17. Корній Л. Історія української музики : підручник. – Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2001. Ч. 3. 480 с.
 18. Корній Л. Історія української музики : підручник. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1998. Ч. 2. 388 с.
 19. Лемішко М. Гармонія. Частина І. Діатоніка : навч. посіб. для вищих навч. закладів культури і мистецтв III-IV рівні акредитації. Вінниця : Нова книга, 2010. 224 с.
 20. Откидач В. М. Історія та теоретичні основи диригування : навч.-метод. посіб. Харків : Форт, 2014. 134 с.
 21. Павлишин С. Музика двадцятого століття: навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.
 22. Сіненко О. Історія зарубіжної музики: метод. рек. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 80 с.
 23. Смаглій Г. Основи теорії музики: підручник для навчальних закладів освіти культури і мистецтв. Харків : Факт, 2005. 384 с.

24. Способин И. Элементарная теория музыки. М. : Кифара, 1996. 208 с.
25. Супрун-Яременко Н. Поліфонія : посібник для студ. вищих навч. муз. заклад. Вінниця: Нова Книга, 2014. 512 с.
26. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. К.: Муз. Україна, 1998.
27. Ярко М., Ластовецький М., Каралюс М. Історія зарубіжної музики: організаційно-методичні матеріали до самостійної роботи студентів. Дрогобич: РВВ ДДПУ ім. І.Франка, 2016. 128 с.